

DÉLVIDEK

Z O M B O R,
Csihás Benő u. 3.

1942. JANUÁR 8.
II. ÉVFOLYAM, 5. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levélcim: Zombor, p. f. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

A Kormányzó Ur kihallgatáson fogadta Ribbentrop német külügyminisztert

A birodalmi külügyminiszter szívélyes megbeszélést folytatott Bárdossy miniszterelnökkel — Budapest lelkes ünneplésben részesítette a magas vendéget — Véres veszteségekkel omlottak össze a szovjet támadások

A magyar főváros csütörtökön lohogódiszba öltözött, százezres tömegek sorakoztak fel a Keleti pályaudvar és a Dunapalota közötti többkilométeres utvonalon, ünnepi hangulat ülte meg a lelkeket: Magyarország fővárosa olyan szeretettel fogadta Ribbentrop német birodalmi külügyminisztert, amely méltó a két nemzetnek messze a történelemben visszanyúló baráti kapcsolatainak bensőséges szívélyességéhez és ahhoz a szeretetteljes nagyrabecsüléshez, amellyel a magyar nép nagy barátját, a két bécsi döntés német döntőbíráját, a baráti német birodalmi külügyminiszterét körülveszi. Előkelő vendéget és jó barátot üdvözölt a magyar főváros, magyar szívvel és magyar lélekkel.

Ribbentrop különvonata 10 órakor futott be a magyar és német zászlókkal, valamint dísznövényekkel pazarul díszített Keleti pályaudvarra. A magas vendég fogadására megjelent a magyar kormány valamennyi tagja, élükön Bárdossy László miniszterelnök-külügyminiszterrel, a honvédség magasrangú képviselői, az államtitkári kar, a német követség valamennyi tagja, az olasz, japán és bolgár követség vezetői és az előkelőségek egész sora. Kivonultak a magas vendég fogadtatására a rendőrség, a tűzoltóság, a leventék, cserkészek, tűzharcosok és egyéb egyesületek tagjai.

Ribbentrop 10 kocsiból álló különvonaton érkezett meg. Minden kocsit a német sas jelvénye díszített. Bárdossy László miniszterelnök a peronon várta Ribbentropot, aki a rendőrszenekar muzsikája közben mosolygós arccal lépett ki szalonkocsijából és hosszú barátságos kézfogással üdvözölte a magyar miniszterelnököt. Ribbentroppal jött Jagow budapesti német követ, Sztojaj Döme berlini magyar követ és Ribbentrop kíséretének tagjai. Ribbentrop bemutatta Bárdossy miniszterelnöknek kíséretének tagjait, majd a fogadási csarnokba kísérték a magas német vendéget, akinek Bárdossy miniszterelnök bemutatja a fogadására megjelent előkelőségeket. Ribbentrop elvonult a tiszteletére kirendelt díszszázad előtt, majd gépkocsin a Dunapalotába hajtatott. A Dunapalotához vezető utvonalon elhelyezkedett közönség mindenütt lelkes éljenzéssel üdvözölte Ribbentrop külügyminisztert és Bárdossy miniszterelnököt. A Dunapalota előtt is sok ezer főnyi ünneplő közönség helyezkedett el. Megható volt az a lelkesedés, amellyel a baráti német birodalom magas képviselőjét fogadták.

Ribbentrop külügyminiszter Bárdossy miniszterelnökkel és Sztojaj Döme

berlini magyar követtel megjelent a Dunapalota elsőemeleti erkélyén és

karfelemeléssel üdvözölte a közönséget. A lelkes ünneplésre újból megjelent Ribbentrop az erkélyen.

Budapest felejthetetlen fogadásában részesítette előkelő vendéget. Ez az ünnepség, a százezres tömeg lelkes éljenzése mind, mind megkapó bizonyítéka annak, milyen mélyen gyökerezik a magyarság lelkében a német-magyar barátság, amely történelmet alakított a múltban és történelmet alakít a jelenben, amikor új világ születik a három kontinens harcterein folyó küzdelmek nyomán. Ribbentrop budapesti látogatása ismét a magyar-német barátságra irányítja a közérdeklődést. Ez a barátság fontos pillére az európai újjáépítésnek.

Ribbentrop és Bárdossy miniszterelnök megbeszélései

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter csütörtökön délelőtt 11 óra 45 perckor látogatást tett Bárdossy László miniszterelnök-külügyminiszternél a miniszterelnökségi palotában. Ribbentrop és Bárdossy külügyminiszter szívélyes megbeszélést folytattak.

A Kormányzó Ur déli háromnegyed egykor kihallgatáson fogadta Ribbentrop külügyminisztert és átnyújtotta neki fényképét. Ezt követően a Kormányzó Ur és a Főméltóságú Asszony villásreggelit adott a birodalmi külügyminiszter tiszteletére.

A délután folyamán Bárdossy miniszterelnök viszonzta Ribbentrop délelőtti látogatását, ezt követően pedig a felsőház és a képviselőház elnökei rendeztek fogadást az országházban a német vendég tiszteletére. Este Bárdossy miniszterelnök és felesége adott estebédet, amelyet hangverseny követett a miniszterelnökségi palota tükörötermében.

Ribbentrop külügyminiszter pénteken délelőtt megkoszoruzza a Hősök Emlékművét a Hősök terén, majd a német hősök sírjait, utána pedig látogatást tesz az Országos Szépművészeti Muzeumban. Délben Ribbentrop ebédet rendez a német követségen.

Német hadijelentés

Berlin, január 8.

A vezéri főhadiszállás csütörtöki hadijelentése közli, hogy az ellenség a keleti arcvonal középső és északi szakaszán súlyos és véres veszteségeket szenvedett megismételt támadásai során. A harcok helyenként még folynak.

A német légierők eredményesen bombázták a Krimi Feodozia rakparti berendezéseit, és nagy sikerrel küzdötték le az ellenséges támadási kísérleteket.

Északafrikában Szulm előtt heves ellenséges tüzérségi tűz, az arcvonal más részén nincsenek jelentős események.

Az angol légierők válogatás nélkül bombákat dobtak le Németország nyugati és északi tartományaira. Kár nincs. (MTI)

MÁLTA OLASZ MEGROHANÁSÁTÓL FÉL LONDON

Zürich, január 8.

A Die Tat londoni jelentése szerint Londonban abból a körülményből, hogy az olasz és német légierők napról-napra súlyos támadásokat intéznek Málta földközítengeri angol támaszpont ellen, arra következtetnek, hogy a tengely csapatai Málta, elleni invázióra készülnek. (MTI)

Ára 10 fillér

Az árszínvonal

a közellátási miniszter kijelentése szerint állandósult aránya a jövőben nem változik. Egyik legfontosabb feladatának tartja a kormány, hogy a mezőgazdasági árak kialakulása után hasonló módon az ipari termékek ára is állandósuljon és a mezőgazdasági termények árával szerves kapcsolatot találjon. A tisztviselők, magánalkalmazottak, munkások és nyugdíjasok illetményeinek felemelése után nagy megnyugvással vehetjük tudomásul a közellátási miniszter kijelentését, hogy az árszínvonal kialakítása befejeződött és a kormány ezt a színvonalat mindig tartja.

A megélhetés, a megmaradás, a rend és az egyensúly biztosítása az, hogy a dolgozó nép milliói vásárlóképességük maradjanak, s hogy a család keresetével számot vetve, olyan költségvetést állítson össze a maga számára, amelynek keretében a lakás, ételmezés, a ruházódás fedezetet találjon.

Az, hogy az árszínvonal aránya a jövőben ne változzék, országos érdek is. Megnyugvással vesszük tudomásul, hogy a kormány mindent megtesz ennek érdekében, s hogy az igények szigorú mérséklésével s a meglévő készletek takarékos és arányos elosztásával iparkodik a magyar család minden egyes tagjának megélhetését biztosítani.

Ez azonban csak úgy sikerülhet, ha az árak és bérek most lerögzített aránya és ezzel kapcsolatban a nép vásárlóképessége meg nem változik.

ARENA MOZI

SZERDA PÉNTEK

Légy rés n,
Andy Hardy!Főszerepben:
MICKÉY ROONEY, LEVIS STONE,
CECILIA PARKER

Pótműsor: magyar és olasz hiradó.

Előadások kezdete: hétköznap 6.15 és 9. va-
sár- és ünnepnap 3.30. 6.15 és 9 órákor.

MEGEGYEZÉS

A PARTUGÁL TIMOR SZIGET UGYÉBEN

Lisszabon, január 8.

(NST) Váratlanul felmerült az a hír, hogy

Általános angol visszavonulás
a maláji félszigeten

Kuala Lumpurba benyomultak a japánok

Róma, január 8.

A Popolo di Roma jelentése szerint a japán csapatok megközelítették Kuala Lumpurt, a maláji Selangor tartomány fővárosát, amely a maláji gumitermelés központja. Újabb jelentések szerint a japánok már be is nyomultak Kuala Lumpurba, ezt azonban hivatalosan még nem erősítették meg.

A Messagero különtudósítója azt jelenti, hogy az angolok általános visszavonulást hajtanak végre Malájföldön. Ennek egyik oka, hogy nem tudják állni a számbeli fölényben lévő japán katonaság nyomását, a másik pedig, hogy japán bekerítéstől félnék.

A japánok áttörték a maláji brit védővonalakat és szabaddá tették az utat Johore tartomány felé, amely a maláji félsziget utolsó déli tartománya.

Tokiói jelentés szerint a japánok átlépték a Perak és Salangor tartományok közötti szorosokat és tegnap hajnal óta általános támadásban vannak az angolok ellen. Az angolok az öser-

az angolok az ausztráliai és hollandindiai csapatokat „szimbolikusan visszavonják” a portugál területekről.

Allítólag egy kompromisszumról van szó, amely szerint az angolok mindössze Timor szigetének stratégiai fontos pontjait tartják megszállva, s ezt is mindössze addig, ameddig megfelelő erősségű portugál csapatok érkeznek ide. Ugyanakkor tárgyalások folynak arra vonatkozóan is, hogy

közösen védjék meg a portugál gyarmatokat esetleges támadásokkal szemben.

Allítólag az erre vonatkozó tárgyalások már folyamatosan is vannak.

Kétségtelen, hogy Portugália ezeknél a tárgyalásoknál nem fog Japán ellen fordulni, mert hiszen a két ország közötti kapcsolat igen barátságosnak mondható.

NEMZETI MŰZEA

TELEFON: 156.

SZERDA—VASÁRNAP

LÁNGOK

a mindent felperzselő szerelem filmje.

Főszerepben:

JÁVOR PÁL, MEZEI MÁRIA,

KISS FERENC, HIDVÉGHY VALÉRIA

FRANCIA TILTAKOZÁS

Vichy, január 8.

A francia kormány tekintettel arra, hogy Indokina semleges a távolkeleti viszályban, tiltakozott Csang-Kai-Sek kínai tábornoknak a távolkeleti szövetséges erők főparancsnokává történt oly értelmű kinevezése ellen, hogy hatásköre az indokina arcvonalra is kiterjed. (MTI)

AMERIKA KÖVETELI AZ ANGOL HIRSZOLGÁLAT NEWYORKI KIRENDELTSÉGÉNEK BEZÁRÁSÁT

Stockholm, január 8.

Az angol hirszolgalat jelentése szerint az amerikai kormány az elmúlt napokban felszólította Angliát, zárják be az angol hírügynökség newyorki kirendeltségét. Ebben az ügyben Anglia azonnal ellenjavaslatot nyújtott be Washingtonban. A tárgyalások még folynak. (MTI)

Jól jegyezze meg!
Zombor — Vadászkürt:
1942. I. 24.

Szerbiai hírek

(Bud. Tud.) Az „Obnova” tudósítást közöl arról, hogy a szerb karácsonyi ünnepek előtt és alatt is folytatódott a szabadcsapatok elleni harc. Szerbia erdősegeiben és hegyeiben igen élénk harcok folytak, főleg Valjevo, Kragujevac, Kraljevo és más környéki városok és községek közelében, ahol a harcok során számos partizánt lőttek agyon, illetve fogságba vettek.

(PEKI.) A napokban hagyta jóvá a szerb minisztertanács a belgrádi egyetem új szervezeti szabályait. Ezen szabályok értelmében az egyetem autonómiája nagyobb lesz valamennyi európai hasonlófokú intézmény önrendelkezésénél. Amellett bevezetik az egyetemen a hallgatók és előadók személyes felelősségét. Az előadó tanárok felszabadulnak majd az egyetemmel kapcsolatos adminisztratív munka alól. Az új szervezeti szabályzat tiltja az egyetemi tanároknak az egyetemen kívüli foglalatosságát s teljes odaadást követel a tanításban. Ezután az új tanárválasztást nem az egyetemi kar, hanem csak az egyes karok tanárai fogják véghezvinni, akik legjobban vannak tájékozva a jelöltek tudományos munkásságával. — Kerülni kívánják az egyes szaktárgyak tulságos elaprózódását és ezért bizonyos részletszaktárgyakat a tanrendből töröltek. Az új tervezeti szabályzat ezután előírja azt is, hogy a tanárok nemcsak tudósok, hanem nevelők is legyenek. A jövőben az egyetemet a hallgatók csak meghatározott korhatárig látogathatják. Bevezetik a felvételi vizsgákat is. Jonics közoktatásügyi miniszter az egyetem új szervezeti szabályaiával kapcsolatban kijelentette, hogy „csak nemzeti szempontból kifogástalan előadónak és hallgatónak van helye a belgrádi egyetemen.”

A Novo Vreme című lap a két világ címmel vezércikket ír, amelyben mérleget von az elmúlt esztendő felett. A lap leszögezi, hogy 1941 a nehéz elhatározások éve volt. Ebben az évben Németország olyan szolgálókat tett katonai diplomáciai téren, amiért Európa nem lehet eléggé hálás. Nekünk az a kötelességünk, közös céljaink érdekében, támogassuk Németország elgondolásait.

Az angolszászok mindent elkövetnek, hogy nyugtalanítsanak szítsanak Franciaországban

Vichy, január 8.

A szabad Franciaország rádiója tegnap szembeszállt azokkal a célzatos angol, amerikai és degaullista rádiókkal által terjesztett hírekkel, amelyek a valóságnak megnevezhető színben tüntetik fel a francia viszonyokat. A francia rádió szerint amit az angolszász és a degaullista rádió csinálnak, nem is propaganda már, hanem ennél sokkal több. Ezek szándékosan felhasznál-

nálnak és eltuloznak minden franciaországi eseményt, abból a célból, hogy nyugtalanítsanak és idegességet szítsanak Franciaországban. Megfontoltan indulatokat gerjesztenek a francia népben, hogy súlyos és jövőtlen féltreérteket támasszanak és kihívják a német megtorlást. Az angolszászok megragadnak minden alkalmat arra, hogy meghússák a német és francia nép közeledését. (MTI)

London Északírországot átadja az amerikaiaknak

Stockholm, január 8.

A svéd sajtó londoni értesülései szerint messzemenő előkészületek folynak az amerikai hadseregnek a brit szigetországba való átszállítására. Amerikai mérnökök már hónapok óta építik Északírországban az amerikai támaszpontokat. Hír szerint Skóciában is két amerikai támaszpont épül.

Hír szerint az angol csapatokat kivonják Északírországból és ott csak amerikai csapatok tartózkodnak a jövőben. (MTI)

A degaulleista csapatok kiűrték az elfoglalt francia szigeteleket

(NST) Saint Pierre és Miquelon szigeteinek kérdését végérvényesen tisztázták, mint jólétesült vichyi körökben tudnivaló. Henry Hays nagykövet hétfőn ismételt felkereste Hull külügyminisztert, akivel hosszasan tanácskozott a degaulleisták gyáva támadásának kérdéséről. Ezen az ötödik tanácskozáson úgy látszik sikerült megoldani a kérdést, amennyiben a degaulleista-csapatok elhagyták a szigetet és szabadonbocsátották De Bournat kormányzót.

De Bournat valószínűleg nem foglalja el ismét a sziget kormányzói tisztségét, hanem hazautazik Franciaországba, ahol nagyobb feladatokra szemelték ki. A kormányzó ugyanis olyan rendkívül bátor és férfias magatartást tanúsított Muselier párttűtő tengeragglyal szemben, hogy Pétain tábornagy a hír vétele után nyomban a

becsületrend tisztjévé tervezte ki.

A Saint Pierre-szigeten levő rádióállomás, amellyel már a múltban is sok nehézség volt — így például, mikor Roosevelt arra utazott, amerikai tengerészcsapatok szállták meg — a megállapodás értelmében egy amerikai-francia bizottság vezetése alá kerül. A hivatalos jelentés a kérdés tisztázásáról ismeretlen okokból még késik.

AMERIKA UJABB 20 MILLIÓ DOLLÁR ELŐLEGET NYUJTOTT A SZOVJETNEK

Washington, január 8.

Az Egyesült Államok kormány újabb 20 millió dollár előleget nyújtott a Szovjetunióknak aranyszállítások ellenében. (MTI)

„Roosevelt ítéletet mondott önmaga felett“

Berlin, január 8.

A német külügyminisztériumhoz közelálló Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz azt írja, hogy Roosevelt, aki azt hangoztatja, hogy a szabadságért és a becsületért harcol Churchilllel együtt hajlandónak mutatkozott arra, hogy a bolsevizmust az európai rend és biztonság védelmezőjének nevezze ki. A balti államok példája ékesen bebizonyította, hogyan fest a gyakorlatban a szovjet védelem. Roosevelt a Szovjettel való szövetkezéssel önmaga felett mondott ítéletet, a történelem pedig meg fogja állapítani, hogy Roosevelt elárulta az európai kulturát és civilizációt. (MTI)

Angol vereséggel végződött a nagy északafrikai páncélos csata

A tengelycsapatok megállították a brit lavinát — írja a Messagero

Róma, január 8.

A Messagero északafrikai tudósítója azt írja, hogy a tengelycsapatoknak sikerült megállítaniuk az afrikai hadszíntéren a brit lavinát. Agedabia vidékén az angolok nagy erővel támadtak és a tenger felől előnyomulva azt be akarták keríteni a Bengáziból visszavonuló tengely csapatokat. Az angol és tengelycsapatok között a történelem egyik legvéresebb páncélos csatája dult. A bekerítési kísérletet a német

és olasz páncéltörő ágyuk megghusították. A döntő csata december 28-án játszódott le. Az olaszok és a németek egy-egy páncélos hadosztállyal szálltak szembe az angolokkal. Néhány órán keresztül irtózatoss erővel folyt a küzdelem. A páncélosok úgy összekeveredtek, hogy nem látszott tisztán a helyzet. Végül is a megmaradt angol páncélosok kelet felé elmenekültek és a tengely páncélosai urai maradtak a hadszíntéren. (MTI)

Átszervezik a keletázsiai angol flottát

Amsterdam, január 8.

A szingapuri rádió jelentése szerint a malaji vizeken tartózkodó angol haditengerészeti egységek feletti főparancsnokságot Spooner ellentengernagy veszi át, Szingapuri székhellyel.

Layton altengernagy, eddigi főparancsnok megnevezett új rendeltetési helyére utazott. Hírek terjedtek el ezzel kapcsolatban arról, hogy teljesen átszervezik a keletázsiai brit flottát. (MTI)

Kötéláltali halálra ítélték Khailani iraki miniszterelnököt és három társát

Adana, január 8.

Az iraki rádió közölte a bagdadi törvényszék ítéletét. A Bagdadi törvényszék kötéláltali halálra ítélte Khailani volt miniszterelnököt, a kormány két más tagját és a vezérkari főnök helyettesét, több minisztert pedig 1—15 évi

fegyházra. Khailani több társa ellen most van folyamatban az eljárás. A vezérkari főnök helyettesének halálbüntetését, tekintettel egészségi- és elmeállapotára, valamint arra, hogy kényszerhelyzetben cselekedett életfogytiglani fegyházbüntetésre változtatták. (MTI)

Az angol alsóház felveti a kérdést: ki felelős a csendesóceáni csufos vereségért?

(NST). Churchill visszaérkezése után az angol képviselőház rendkívüli ülést fog tartani. Valószínűnek tartják, hogy ezen az ülésen elsősorban azt vitatják meg, hogy kik felelősek a csendesóceáni vereségért. Egyes lapok már ennek megfelelően követeléseket támasztottak. A parlamenti körök azt hiszik, hogy a leghevesebb volna, ha ezt a rendkívül kényes és fájdalmas kérdést titkos ülésen tárgyalnák meg. Churchill távolléte alatt, amennyiben a képviselőház már akkor összeülne, Churchill helyett Attlee lordpecsétör adná meg a válaszokat.

UJABB FRANCIA ÖNKÉNTES ALAKULAT INDULT A KELETI ARCVRONALRA

Párizs, január 8.

Versaillesből újabb francia önkéntes alakulat indult a keleti arcvonalon lévő egyik kiképző táborba. (MTI)

A SZOVJET FLOTTA SORSA KRONSTADTNÁL MEGPECSÉTELŐDÖTT

Helsinki, január 8.

A finn haditengerészet főparancsnoka áttekintést nyújtott azokról a harcokról, amelyeket a kis finn tengeri flotta a két szovjet—finn háború alatt vívott. Megállapította, hogy a háború kitörése előtt a kis finn flotta helyzete nem

volt kecsegtető, mert olyan fölényben lévő ellenséggel kellett megütköznie, amelynek a finn partvidéken kitért támaszpontjai voltak. A finn és német flotta együttesen azonban magukhoz ragadták a vezetést és a kezdeményezést mindvégig meg is tartották. Ma az a helyzet, hogy a keleti szovjet flotta sorsa a kronstadti vizeken megpecsételődött. (MTI)

ABETZ VISSZATÉR PÁRIZSBA

Német illetékes részről közlik:

Abetz párizsi német nagykövet, aki már hosszabb idő óta Németországban időzik és most Berlinben tartózkodik, jól értesült körök szerint a napokban ismét visszatér állomáshelyére. (MTI)

HARMINCOT ÉS FÉLMILLIÁRD DOLLÁR AZ AMERIKAI ÁLLAMKINCSTÁR DEFICITJE

Roosevelt elnök kijelentette, hogy az amerikai államkincstár deficitje a következő költségvetési évben eléri a 35 és félmilliárd dollárt. (MTI)

KOPPENHÁGA TILTAKOZIK A »SZABAD »DÁNIA« KIFEJEZÉS ELLEN

Koppenhága, január 8.

A dán kormány nyilatkozatot tett közvé Kaufmann volt washingtoni dán követ

kijelentéseivel kapcsolatban. A kormány tiltakozott az ellen, hogy az amerikai szolgálatban álló — elbocsátott dán diplomata »szabad Dániáról« beszélt, amely — Kaufmann szerint — csatlakozott volna a 26 állam szolidaritási nyilatkozatához, ha a németek meg nem szállják Dániát. Emlékeztetnek ezzel kapcsolatban X Keresztély dán királynak arra a korábbi kijelentésére, mely szerint más Dánia nem létezik, mint az amelyet ő és kormánya képviselnek. Ugy nevezett »szabad Dánia« létét nem ismeri el. (MTI)

NÉMETORSZÁGBA UTAZOTT AZ OLASZ KÖZLEKEDÉSÜGYI MINISZTER

Berlin, január 8.

Host Venturi olasz közlekedésügyi miniszter a német közlekedésügyi miniszter meghívására több napos tartózkodásra Berlinbe érkezett. (MTI)

HÉTEZER SVÉD CSALÁD VÁLLALJA EGY-EGY FINN GYERMEK NEVELÉSÉT

Stockholm, január 8.

Egész Svédországban nagyarányú mozgalom indult a háború által legjobban sújtott finn vidékek gyermekeinek felkarolása érdekében. A kormány gyermekmenhelyeket létesít. Eddig 7000 svéd család nyilatkozta ki azon készségét, hogy vendégszolgát fogad egy-egy finn gyermeket. (MTI)

Argentina nem lép hadba Amerika érdekeiért

Buenos Aires, január 8.

Az argentin külügyminisztérium tájékoztatója ismertetést nyújtott Argentina álláspontjáról a csütörtökön megnyitott riodejaneirói konferencián, amelyet azért hívtak egybe, hogy a latin-amerikai állások tisztázzák álláspontjukat. Argentina vállalja a panamerikai kötelezettségeket azok helyes értelmezésében. Az együttes védelem-mondotta a tájékoztató — nem tévesztendő össze katonai szövetséggel. A kongresszus hozzájárulása nélkül Argentina különben sem tehetne háborús intézkedéseket. Argentina kivételes álláspontja helyezkedik az USA-val szemben és Washington nem tekinti hadviselőnek. (MTI)

BERLIN SZERINT ALAPTAJAN AZ A HIR, HOGY ROMMEL TÁBORNOK EURÓPÁBA UTAZOTT

Berlin, január 8.

Illetékes német helyen alaptalannak nyilvánítják azt az angolszász részről elterjesztett hírt, hogy Rommel tábornok, az északafrikai német csapatok főparancsnoka betegsége miatt visszautazott Európába. (MTI)

Felhívás

A rendőrkapitányság felhívja a város területén tartózkodó amerikai állampolgárokat, hogy 48 órán belül jelentkezzenek a rendőrkapitányság 3. számú szobájában.

Minden segítségre szoruló sokgyermekes magyar részesülhet a Nép- és Családvédelmi Alap segélyében

Tisztában kell lenni elsősorban azzal, hogy az Alap juttatásaiban kik részesülhetnek, mit kaphatnak, hogyan és milyen szervek útján juttathatók hozzá a segítséghoz. Különösen a juttatásbana részesíthetők köre tekintetében mutatkozik országszerte nagyfokú tájékozatlanság.

Az Országos Nép- és Családvédelmi Alap működése a megélhetésükben veszélyeztetett sokgyermekes családokra terjed ki. Tehát, hogy valaki az Alap útján támogatásban részesüljön, először szükséges, hogy megélhetésben veszélyeztetett legyen (máról-holnapra élő nincstelen nyomorgó), másodsorban, hogy sokgyermekes legyen, a harmadik szempont pedig — mely az előbbivel szorosan összefügg — hogy támogatást a „Családvédelmi” Alaptól csakis családok kaphatnak. S a megélhetésükben veszélyeztetett sokgyermekes családokat is a törvény értelmében főleg de nem kizárólag — a mezőgazdasági lakosság soraiból kell kiválasztani. Szigorú elv az, hogy kölcsönt csak az a család kaphat, amelynek a megélhetés alapja csupán törpebirtok, illetve a család tagjainak mezőgazdasági vagy ipari termelés, fuvarozás keretében végzett testi munkája. Sokgyermekes pedig az a család, amelyhez legalább négy ellátatlan gyermek tartozik.

Kölcsön, valamint egyéb juttatás az Alapnak a törvényben megjelölt céljaitól eltérő üzleti nyereszkesedésre nem adható. Nem részesíthető juttatásban az sem, akinék az nem megélhetéshez, vagy jobb megélhetése megalapozásához szükséges. Nyilvánvaló tehát, hogy 80—100 holdas gazdálkodók, biztosítottnak tanárok, tisztviselők bármennyire méltányos is egyébként kérelmük, nem tekinthetők igényjogosultaknak. Egyébként is eggyel tisztában kell lenni. Követelni az Alapból senkinek sincs joga, csupán kérelmekről lehet szó. Igényjogosultakról tehát ebben az értelemben beszélni nem lehet.

Figyelemmel kell lenni továbbá arra is, hogy ingatlan és építkezésre kölcsönt csak az kaphat, az ingatlan maga (családja) kezeli, műveli, vagy használja; ingóság pedig csak annak juttatható, aki az ingóságot megfelelő szakértelemmel tudja kezelni és használni.

KÖLCSÖN ÉS NEM AJÁNDÉK

A második kérdés az, hogy

a juttatásban részesülő mit kap.

Semmiesetre sem ajándékot. Hitelt, kölcsönt kap, amit vissz kell fizetni, hogy az összeg más, hasonló helyzetben lévő magyar családon is segítsen. A cél itt az, hogy ne máról-holnapra jelentkező hatású, apró, pár pengős könyvörödményt kapjon a megsegített, hanem olyan jelentős támogatást, amely őt egyszersmindenkorra kirántja eletesített helyzetéből s a gazdasági élet önálló tagjává emeli.

Ez a megsegítés lehet háhozjuttatás, kis- és nagyvállalkozás, telepítés, kisebb-nagyobb mezőgazdasági üzemek létesítése, gyümölcsösök, zöld sés kertek juttatása, háziipari támogatás, kisipari és kiskereskedelmi kölcsön stb., stb. Ismételt hangsúlyozzuk, hogy ez csupán kölcsön, melyet minden körülmények között vissza kell fizetni. A nem fizető adósktól a kölcsönök gyorsított uton, közadók módjára hajthatók be. A különbség az egyéb kölcsönöktől azonban jelentős. Ez a hitel ugyanis szociális hitel. Kamatmentes és hosszulejáratu s nem kell hozzá anvagi fedezet. Bárki, aki érdemes, megkaphatja tehát, míg a bankoktól és hitelintézetektől a legkörülményesebb utakon lehetett, vagy egyáltalán lehetetlen volt még drága kamatos kölcsönt is kapni. Kezelési és beszerzési költségek címén is egyszersmindenkorra (tehát nem minden évben) legfeljebb öt százalékot lehet felszámítani.

A HÁZÉPÍTÉS

A harmadik kérdés, amely felmerül,

a juttatás módja,

vagyis az, hogy a megsegített hogyan jut hozzá a támogatáshoz s milyen feltételek mellett részesül a megsegítésben.

Amint már nyomatékosan hangsúlyoztuk, a juttatás nem ajándék, hanem kölcsön. Ezért a kölcsönzésnek és a hitelezésnek a szabályai az Alap juttatásaira is fennállanak. Ingatlanlann már rendelkeztek számára (házhely) építkezési kölcsönöket csak — lehetőleg elsőhelvi — zálogjogi bekebelezés mellett lehet nyújtani. Ingóságok juttatása az érték letörlesztéséig tulajdonjog fenntartása mellett történik. Ingatlanlann egyáltalán nem rendelkeztek ingatlan (házat) törlesztésre kaphatnak. Ebben az esetben a tulajdonjogi átírás csak a tartozás teljes letörlesztése után következhet be. Építkezési kölcsön, valamint ingatlan legfeljebb harminc évi törlesztésre adható, ingóságok vételára legfeljebb tíz évre hitelezhetők. A visszafizetési (törlesztési) részleteket évenként lehetőleg egyenlő részle-

tekben kell megállapítani. Házépítésre adott kölcsönökből, illetve az egy éven felüli, de a tizennyolcadik életévét még be nem töltött gyermekek után tíz százalékot, minden további gyermek után további tíz-tíz százalékot kell elengedni, az elengedés azonban a tartozás hetven százalékát meg nem haladhatja. A tartozás keletkezése után született gyermekeknel az elengedés csak a még hátralékos tartozásra vonatkozik.

További fontos alapelv, hogy általában a megsegítés nem készpénzben, hanem lehetőleg természetben (anyagban, eszközben, stb.) történik. Építkezésre kölcsönöket általában oly módon szabad adni, hogy a kölcsön összegét ne a kölcsönvevő, hanem az eladó (építkezéseknél a vállalkozó) kapja kézhez.

A nyújtott juttatások (kölcsönök) visszatérítése pénzben, munkában, vagy természetben igényelhető. A munkával, vagy természetben történt visszatérítést a mindenkor, hatóságilag megállapított ár, illetve ennek hiányában a helyi piaci ár, illetve munkabér szerinti értékben kell elszámolni.

KITŐL MIT KÉRJUNK

A legfontosabb kérdés azután az, hogy a segítséget kitől kell kérni.

A tapasztalat azt mutatja, hogy itt van talán a legnagyobb tájékozatlanság és zűrzavar. Igen sokan magához a Kormányzó Urhoz fordulnak vagy a Belügyminiszter Urhoz, nem is szólva arról, hogy milyen sok egyéni kérvény fut be az Országos Szociális Felügyelőséghez. Pedig igen fontos azt tudni, hogy mindig az illetékes elsőfoku hatóságokhoz kell fordulni. Mindenki, aki valamit kérni akar, tehát az illetékes alispánhoz, illetőleg polgármesterhez forduljon kérelmével. Sokan azt hiszik, hogy ha Miniszteri-umhoz, vagy a Felügyelőséghez adják be kérelmüket, akkor az nyomatékossabban figyelemben részesül. Az ilyen kérvényeket is éppúgy az első szervek bírálják el, mint a követlenül a polgármesterhez, vagy alispánhoz benyújtott kérvényt, mert hiszen a Felügyelőségnek Budapesten nincs módjában azt tudni, hogy ki szorulhat rá segítségre.

Ugyanilyen fontos azt is tudni, hogy a kérelmező mit kérjen. A kérelmezőnek magának kell lehetősége szerint kijelölni azt, amivel — úgy gondolja — őt leghathatósabban — természetesen csupán a lehetőségek keretei között — lehet megsegíteni. Ha tehát a háziiparhoz van kedve, akkor ehhez szükséges eszközöket és anyagokat kéri, ha pedig úgy gondolja, hogy gyümölcsösöshöz, vagy konyhakertészeti munkához van hajlama, akkor már eleve ebben jelöli meg kérelmének tárgyát.

Végül tisztában kell lenniök az érdekelteknek

az intéző szervekkel és hatóságokkal is.

Általában a megsegítést az alispánok, illetve polgármesterek vezetése alatt működő szociális szervek végzik. Ilyen a vármegyében a közjóléti előadó, aki a vármegyei szabályszerző tisztviselője és az alispánok a szociális közlegazgatásban közvetlen segédereje. Ilyen továbbá a szociális gondozó, aki szintén az alispán (polgármester) munkatársa. A gondozó feladata a kérelmek elbírálásához szükséges ügyvezetést környeztet-tanulmányok felvétele, javaslatlétel, a juttatásban részesült családok további figyelemmel tartása és „gondozása”, hogy a juttatásban részesült család valóban boldogulni tudjon. A gondozónak ebben a munkában a közszépi munkaközösségek segítenek. A közszépi munkaközösségek minden községben megszerveztetnek, benne helyet kapnak magának a falu népének a képviselői is és így mód nyílik arra, hogy a falu közvéleménye is beleszóljon a juttatottak kijelölésében, elbírálásába, támogatásába, megsegítésébe.

A KOZJÓLÉTI SZÖVETKEZET

A szociális munkának legfontosabb szervei azonban a közjóléti szövetkezetek. Általában a közjóléti szövetkezetek minden vármegyében és törvényhatósági jogú városban, sőt igen sok megyei városban is megszerveztetnek s ott ahol ezek működnek, mindennemű gazdasági természetű juttatást ők nyújtanak. A közjóléti szövetkezetekre elsősorban azért van szükség, mert így a megsegítés gyorsan, a közlegazgatás alak-szerűségeitől mentesen történhetik. A közjóléti szövetkezetek a segítséget elsősorban saját tagjainak nyújtják. Ezért lehetőleg minden juttatásra igényt tartó egyéneknek be kell lépnie a szövetkezetbe. A belépés üzletrész-igényzés útján történik. Egy üzletrész névértéke két pengőben van megállapítva, oly alacsony összegben tehát, hogy ez a belépés tekintetében általában akadályt nem képezhet. A tagok azután a szövetkezet kötelezettségeiért csupán üzletrészek erejéig felelősek.

Ezekben próbáltuk meg összegezni azokat a szempontokat, amelyekkel az Alap támogatásában részesülőknek tisztában kell lenniök.

Eltűnő Gésák

A múlt század közepe táján kezdődik Japán történetének legújabb korszaka, mely bámulatos példáját nyújtja annak, hogy az egy évezredek át teljesen elzárkózott nemzet, milyen gyorsan sajátította el a nyugati kultúrát és ennek kapcsán miként emelkedett a sulival rendelkező hatalmak sorába. 1868 november hatodik napjától kezdve új évszámítás kezdődött Japánban, amelyet Meiji, a felvilágosodás új Napkeltének neveztek el. A mikádó Kiotóból Tokióba tette át székhelyét és ott fogadta kihallgatáson az idegen hatalmak követéit. A követekkel való érintkezés révén azután Japán sok új dolgot tanult meg, majd a modern technika összes vívmányait is átvette. Behozták ugyanakkor az általános tankötelezettséget, egész seereg egyetemét és más tudományos iskolát létesítettek és az élet minden vonatkozásában egyik reform a másikat követte.

Ahogy azonban Japán arca egyre más és más vonásokat vett fel, úgy sápadozott el mindjobbban, úgy hervadozott el lassan-lassan az ősi Nippon arculata. Ahogy Japán felvette a nyugati kultúra formaruháját, úgy tűnődek el azok a holdvilágos, cseresznyevirágillatú lelki tájképek, amelyek színeit és formáit még le tudták rögzíteni a japánok páratlan ismerője, Lavkadio Hearn. A mai Japán már nem az, amely egykor volt. A régi szokások, hitek, életformák, eltűnődek, hogy új eszméknek, új életformáknak adjanak helyet. Nincsen már teacermónia, nincsenek meg már a régi szertartások formák, tűnődeknek a krizantem-virágos himnók és ugylátszik, lassanként el kell tűnnie a történelem süllyesztőjében annak a sajátos japán osztálynak is, amelynek tagjai olyan utóérhetetlen bájjal tudták viselni ezt a ruhadarabot.

A gésákról van szó, akik annyit foglalnakoztatták a nyugati írók és művészek képzeletét is. Judit Gautier, francia író nő vezette be ezt az exotikus témát az európai írásművészetbe és nagy előszeretettel foglalkoztak vele Pierre Loti és mások. De meghihette ez a tárgy a zeneszerzőket is. Emlékezzünk a régi csodaszép operett, a Gésák dallamaira és kinek ne lett volna résztvevő könnye a szegény Pillangókisasszony számára, akinek minden szenvedését és tragikus csalódását annyira átérték az ifjú Puccini lázasan forró zenéjében. Valamikor nagyon divatos voltak a gésák, nemcsak hazájuk férfivilága zarándokolt el hozzájuk, hanem az egész világ képzeletét foglalkoztatták. Kicsodák és micodák is ők tulajdonképpen? Akik mellőzhetetlenek voltak régi Japánban, ha bárhol is összegyülekezett a társaság. A gésák táncosnők voltak, éppen úgy, mint az antik Görögországban a thaiszok és fuvalásányok, szépségük révén kecses díszel minden illendő mulatságnak. De nemcsak szépek voltak, hanem műveltek és kedvesek is, viselkedni pedig olyan finoman tudtak, mint bármelyik előkelő társaságbeli hölgy. A gésák ellen most Japánban megindult az általános támadás. Az egyik képviselő parlamenti felszólalásában harca kelt ellenük és azt javasolta, hogy hivatalos ünnepeken a gésák ne jelenhessenek meg többet. A pénzügyminiszter pedig még érzékenyebben akarja suftani a Joshi-varák lakosait és azt követelte, hogy a gésák ezentul fizessenek kétszeres adót. Számunkra mindaz, amit a gésák ellen terveznek, csupán egy furcsa érdekes hír, de nem úgy áll a helyzet a messzi Japánban, mert ott az évezredek véleményeknek ezen átalakulása határozottan forradalmi változások előharangja.

Ez a modernizmus sokkal mélyebb jelentőségű, mint az a készség, amellyel Japán a nyugati technikát, vagy egyéb külső újításait átvette. Ez már a japán lélek átalakulása, ájjagzódása a nyugati világhoz. De vajon miért? A japán feleség sohasem ellenzte eddig, hogy férje elhárjon gésatársaságba. Nem ellenzte, mert Japánban a házasság nem volt a szív kérdése. Szülők, családi érdekek, minden egyéb irányította a fiatalok egybekelését, csak az egyéni vonalom nem. Ujában azonban az ifjú japánok gondolatvilágát egész más érzések hatják át. Szerelemből akarnak nősülni, ők akarták kiválasztani azt, akivel majd halálig együtt élnek. Ez a szempont pedig teljesen megváltoztatta a családi élethez fűzött eddigi ideológiákat. A feleség, a családi élet tisztelete így előtérbe lép, sőt ugyszólván szentséggé változik, mint ahogyan azzá lett, mikor a kereszténység foglalta el a pogányság helyét. A keresztény hit kiindulópontja, majd fellegvára lett a család és ezen épült fel a mi immár kétezer éves kultúránk is. Egy évezredek intézmény van hervadóban, amikor Japánban megszűnik a gésák ősi tisztelete. De ennek helyébe a család fokozott tisztelete lép, amelynek révén csak erősebb és nagyobb lehet a legszélesebb körű család: maga a japán nép. Bucsut ínt a japán nép a gésáknak és megszüntet ezzel egy ódon szokást, hogy annál nagyobb erőt merítsen a családi életből az idők nagy viharában.

Hirdetéseket

a vasárnapi lapra csak péntek délig fogadunk rendes tarifával, azontul érkezett hirdetéseket dupla tarifával fogadunk el.

Oss
hat

A v
kuló köz
alakuló
Leót Zor
lentőség

„Em
vendő r
kormány
bája utá
szévé a
gének.
nosságga
tében ha
tőségéhe
ugyanak
nehezebb
viselelje
re is eg
nek, am
az örök
előzően
törvény
helybeli
istentisz
mester.

al

A
Gareck
rendbe
recki
szállás
vendé
tek a
zsebbé

sz
A töb
ember
G

rölt. I

Gyul

Me

sárhely

tűszer

jelét a

A

tát és

Az

tát, va

a doh

gyujtó

lesz sz

cigare

veszik

A

nek t

badaln

»Sluz

a sze

ról, a

1

ba fo

polgá

nek

alatt

Összehívták Zombor város törvényhatóságának alakuló diszközgyűlését

A városi törvényhatósági bizottságok alakuló közgyűlését január 15-re hívták össze. Az alakuló diszközgyűlésen iktatják be dr. Deák Leót Zombor város főispánját. A történelmi jelentőségű meghívó a következőképpen hangzik:

„Emelkedett lélekkel és egy boldogabb jövőre várható hitével kezdik el az önkormányzati életet e városban, mely 22 év próbája után nemcsak területében vált ismét részévé a Kárpátmedence nagy történelmi egységének, de szellemében is szinte töretlen folytonossággal éli tovább mindazt ami népünk életében hagyomány és küldetés. A pillanat jelentőségéhez méltó külsőségek között iktatjuk ugyanakkor méltóságába azt a férfit, aki a legnehezebb napokban büszke öntudattal volt képviselője s az elhivatottak példája szerint vezére is egyúttal fajtájának és annak a közösségnek, amely érettségében is hűséges öre maradt az örök magyar gondolatnak. A közgyűlést megelőzően reggel 8 órakor Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottságával egyidejűleg a helybeli Karmelita rend templomában ünnepi istentiszteletet tartunk. Cserta Péter dr. polgármester.”

A diszközgyűlés tárgysorozata: A magyar Hiszekegy. 2. A belügyminiszter leirata a városi törvényhatósági bizottsági tagok kinevezése tárgyában. 3. A magyar kir. belügyminiszter leirata a városi törvényhatósági tisztviselők kinevezése tárgyában. 4. polgármesteri jelentés. 5. Hozzászólások a polgármester jelentéséhez. 6. főispáni székfoglaló. A diszközgyűlést a Himnusz zárja be.

A tájékoztató szerint a közgyűlésen az egyesületek legfeljebb csak két taggal képviseltesk magukat. A közgyűlési terem karzatát a nőegyleteknek tartják fenn. A kiküldöttek neveit kéri a polgármester titkárnál január 13-án déli 12-ig közölni. A korlátozás nem zárja ki a népesebb küldöttség megjelenését, mert dr. Deák Leó főispán a közgyűlés befejezése után a város területén hatáskörrel bíró katonai, egyházi és polgári hatóságok, hivatalok és testületek tiszteletét fogadja a polgármester hivatalos helyiségében.

A közgyűlés befejezése után 14 órakor közös ebéd lesz a Vadászútrán.

Meglopta mulatozó társát egy zombori munkás,

akiről a rendőrségen kiderült, hogy nemcsak tolvaj, de veszedelmes utonálló is

A zombori rendőrség őrizetbe vette Garecki György zombori lakost, aki többrendbeli bűncselekményt követett el. Garecki a napokban Hornyák Gyula Bogács szállítás gazdálkodóval mulatott. Az egyik vendéglőben, ahol már alaposan felöntöttek a garatra, Garecki kilopta Hornyák zsebéből a pénztárcát és abból száz pengőt elemelt.

A többi visszatette az öntudatlanul részeg ember zsebébe.

Garecki a lopott száz pengőn bevásárolt. Inget vett, ruhát és harisnyát. Más-

nap melegen felöltözve az utcát járta, s bebetért a vendéglőbe is. Így összeismerkedett Jelasics Kamenkóval,

akitől még aznap éjszaka ellopta uj télikabátját.

A károsult jelentette az esetet a rendőrségen, s a rendőrök az egyik vendéglőben fülöncsüpték Goreckit. Kihallgatása során beismerte, hogy

pár nappal ezelőtt az utcán megtámadott egy asszonyt akit bottal leütött és a nála levő 30 pengőt elrabolta.

Itt az önégő cigaretta

Gyufa- és öngyújtónélküli tűzszerszámot talált fel négy diák

Marosvásárhelyről jelentik: Négy marosvásárhelyi székely diák érdekes és korszakalkotó tűzszerszámot talált fel, amivel beszédes tanujelét adta a székely találmányoságnak.

A négy diák feltalálta az „önégő” cigaretta és szivart.

Az önégőt úgy kell érteni, hogy a cigaretta, vagy szivart nem kell meggyújtani, tehát a dohányosoknak ezután sem gyufára, sem öngyújtóra, sem bármiféle más tűzszerszámra nem lesz szükségük, ha rá akarnak gyújtani, mert a cigaretta önmagától meggyullad, ha szájba veszik.

A feltaláló diákok találmányukat, amelynek titkát természetesen szigorúan őrzik, szabadalmaztatás céljából beküldték a Szabadalmi

Irodához, amely a bejelentést tudomásul vette, úgyhogy a találmányt most már nem fenyegeti a lemásolás veszedelme.

A feltaláló diákok annyit elárultak a találmány lényegéből, hogy az „önégő” cigarettát tulajdonképpen a levegő gyújtja meg.

A cigaretta vége ugyanis vékony szigetelőréteggel van elzárva, amely ráfúvással lepattan és a száj szivása következtében oxidálási folyamat révén meggyullad, illetve izzásba jön a cigaretta vége.

Az új találmány, amennyiben beválik, forradalmasítani fogja a cigaretta és szivargyártást, de a gyufa és öngyújtógyártásra is befolyással lesz amellet, hogy a dohányosoknak teljes kényelmet fog nyújtani.

Szerbiai német népcsoport jogi helyzete

(PEKI) A szerbiai hivatalos lapban a »Sluzbene Novine«-ben rendelet jelent meg a szerbiai német népcsoport jogi helyzetéről, amely szó szerint a következő:

1. A szerbiai német népcsoport magába foglalja mindazokat a nem német állam polgár németeket, akik ezen a területen élnek és német népcsoportvezető vezetése alatt állanak. A német népcsoport szabad

tevékenységi jogot élvez, mind politikai, mind gazdasági, mind kulturális téren az általános törvényes rendelkezések keretében.

2. A szerbiai német népcsoport elnevezés alatt szereplő szerbiai német népcsoport olyan jelleget nyer, mely a nyilvános jogi személy jellemvonásával bír.

3. A német népcsoport érdekeit a nép-

csoportvezetők bizalmi férfiai képviselik, akiket az egyes községekben, vármegyékben és hátságokban neveznek ki. A bizalmi emberek jogosítva vannak arra, hogy a szükséges tanácskozásokat vezessék az együttes munkát biztosítsák és a csoport kívánságainak, illetékes állami és közgazgatási hatóságoknál szószóli legyenek.

4. A szerbiai német népcsoporthoz tartozók minden tekintetben egyenjogúak a szerb néphez tartozókkal, különösen tekintettel a nyilvános hivatalokban való elhelyezkedésre, a közigazgatásban lévő együttes munkára, a gazdasági életben, valamint az ingó és ingatlan javak szerzésében.

5. A német népcsoport német népiségének teljes megóvását a nemzeti szocialista világnézethez való alkalmazkodását, az eredeti népi életnek szabad fejlődését, szabad létrehozását és megtartását, valamint a népi és kulturális kapcsolatoknak a német anyanéppel való ápolását biztosítani fogják. A német népcsoportnak joga van, hogy kulturális politikai gazdasági és szociális téren a szükséges szervezetet létrehozza.

6. Minden határozat, amely ellentétben áll a lefektetett rendelkezések határozataival, hatályát veszti.

7. A lefektetett rendelkezések a hivatalos lapban történő kihirdetésük napján lépnek életbe.

Egyesületi vezetők figyelmébe!

Már annakidején, körülbelül fél évvel ezelőtt, részben lapunk útján, másrészt külön körlevélben ismertettük az Országos Magyar Sajtókamarának rendeletét, amely megtiltotta úgy a vidéki, mint a fővárosi lapoknak, hogy bármilyen (jótékony célú is), belépődíj mellett rendezendő előadásokról előzetes híradást díjmentesen közöljenek. Ezenkívül egyéb egyesületi, iskolai stb. közlemények (választmányi ülésekre való meghívás, közgyűlési meghívó, tagok részére egyéb értesítések) is csak abban az esetben közölhetnek, ha azok közlési díjára vonatkozóan az egyes újságok kiadóhivatalaival megállapodás történt.

E rendelkezést az Országos Magyar Sajtókamara a napilapok oldalkorlátozásából előállott súlyos helyzete miatt volt kénytelen életbe léptetni. A lapok előállításához szükséges minden anyag drágul, ugyanakkor az újság ára nem változott. Ez mindent megmagyaráz de egyidejűleg azt is mutatja, miért kénytelenek az újságok bármiféle előzetes reklámközleményekért díjazást felszámítani.

Kiadóhivatalunk igyekszik az egyesületeknek, iskoláknak, intézményeknek stb. előzetes közleményeit a legmegtérültebb díjazás mellett közölni, miért is felkérjük azokat az egyesületeket, iskolákat, intézményeket stb. amelyek belépődíj mellett előadást rendeznek, vagy egyéb előzetes közleményeket szoktak lapunkban való közlésre beküldeni, sziveskedjenek előzetesen kiadóhivatalunkkal érintkezésbe lépni, mert a fennálló rendelkezések értelmében szerkesztőségünknek nem áll módjában a közleményeket megjelentetni.

DÉLVIDÉK
szerkesztősége és kiadóhivatala

Tilos a bálozás Zomborban

Tájékoztásul közli a rendőrkapitányság, hogy bálók tartását — mivel azok nem időszerűek — engedélyezni nem fog. Néhány szerényebb kezek között rendezendő táncestély tartására fog csupán engedélyt adni a farsang tartama alatt és pedig legfeljebb 3 óráig tartó zárórával. Február 18-tól — hamvazószerdától — záróhosszabbítást egyáltalán nem fog engedélyezni a hatóság.

HIREK

Ugyeletes városi orvos: Dr. Lackner Lajos, Trefort utca 4. Az ügyeleti szolgálat vasárnap d. u. 14 órakor kezdődik és következő vasárnap 14 óráig tart.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Szabó Endre, Flórián utca 8.

Ugyeletes gyógyszerész: Aranyoroszlán, Szt. Háromság tér.

A Kormányzó Ur kihallgatáson fogadta az új budapesti olasz követet. A MTI jelenti, hogy a Kormányzó Ur csütörtökön délelőtt 9 órakor bemutatkozó kihallgatáson fogadta Philippo Anfuzo budapesti olasz követet. Az üdvözlő beszédek elhangzása után a budapesti olasz követség tagjait fogadta a Kormányzó Ur.

Előadás a zombori Magyar Olvasókörben. A Baross szövetség felhívja a zombori kereskedők figyelmét a 9-i előadásra. Pénteken este fél hét órakor a Magyar Olvasókör helyiségében dr. Kocsondy Gyula, a szegedi Kereskedelmi és Iparkamara miniszteri biztosa és dr. Demény Alajos, a Kamara főtájtára előadást tart az időszerekről. A fontos és a kereskedőket érdeklő előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A vese, a húgyutak és a prosztatagubegedéseinek kezelésében reggel éhgyomorral egy pohányi természetes „Ferenc József” keserűvíz gyakran nagyfontosságú szolgálatot tesz azért, hogy igen könnyű, lágy székürülést biztosít és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

A zombori törvényszék fogházának ki nevezett felügyelője és őrei. A m. kir. igazságügyi miniszter Magyar Károly büntető intézeti díjnokot a zombori királyi törvényeszéki fogházhoz fogházfelügyelővé nevezte ki. Lányi Kálmán, Molnár Mihály, Gál József, Nagy Ferenc, Bubos Gyula, Weber István, Kiss István, Smerkó Ferenc, Safrankó János, Kurucz Gáspár, Stöckl István, Pásztor Péter, Bedő Gábor, Hegedüs Pál és Bogdán Mátyás zombori lakosokat a zombori királyi törvényeszéki fogházhoz II. osztályú fogházőrökké nevezte ki.

Elfelejtette már, hogy mikor szabadult fel a Délvidék? Ezt a napot soha se felejtse el egy magyar sem. A Délvidék naptárában örökítette meg a történelmi napot. Ha Ön is meg akarja szerezni 1942 évi naptárunkat, forduljon kiadóhivatalunkhoz, vagy bármelyik árusunkhoz. A naptár ára 50 fillér.

Megállapították az egységes buza-kenyérliszt színét. A közellátásügyi miniszter újból megállapította az egységes buza-kenyérliszt legvilágosabb és legsötétebb színhatárát. A megállapított színhatárnál világosabb, illetőleg sötétebb buza- és rozskenyérlisztet, finomlisztet január 15-től forgalombahozni tilos.

Jól jegyezze meg Zombor - Vadászkiirt: 1942. I. 24.

Ipari munkások kitüntetése. Az iparügyi miniszter a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara területén üzemből levő ipari vállalatok 50 hosszúságú szolgálatu, érdemes ipari alkalmazottja részére 1942-ben fejenként 100 pengő jutalmat és elismerő oklevelet adományoz.

Az adai Gazdakör ülése. Az adai Gazdakör most tartotta ülését, amelyen új tagokat vettek fel. Beszámoltak a különböző jótékony akciókról. A Főméltóságú Asszony akciója javára 350 pengőt juttattak el. A tagsági díjat 4 pengőre emelte a Gazdakör.

Tűz Nemesmiliticsen. Knézy Dániel kúricaszárítója kigyulladt. A tüzet sikerült elfojtani. A kár nem nagy.

A „méter” alkonya

A méter a mai mértékrendszer alapja és vele együtt az egész mértékrendszer komoly veszedelemben forog. Még élénken emlékezünk rá, amikor tanultuk az iskolában a hosszúság, a terület, a térfogat, az ürmérték mérték egységeit. Ki merete volna még csak gondolni is, szó lehet arról, hogy az ugynevezett »ösméter» még »trónfosztottá» is lehet és hogy máris sikerrel ostromolja a tökéletesebb mértékegység, amely »a vörös kadmiumsugár színképének hullámhosszán alapszik. Pedig így van. A platina-ösméternek, a mai mértékrendszer uralkodó alap egységének inog a trónja. Hogyan és miért? Világosan megmagyarázza a következő berlini jelentés:

»Az ugynevezett ösméter, amely a mértékegység alapja volt, trónfosztott lett. Mint ismeretes, X-alaku platina-iridium ötvényből készült rudakat használtak hiteles mértékegységül a méter meghatározására, amelynek hossza a föld egy délköre negyvenmilliomod részében állapították meg. Negyven ilyen mértékruddat készítettek, valamennyit a sevresi Pavillon de Breuilben őrzött minta alapján és azokat ez előtt hatvan évvel, amidőn a métert nemzetközi mértékegységgé tették, kisorsolták a kulturnemzetek között. Közben azonban kiderült, hogy a berlini fizikai intézetben őrzött méterpéldány egy milliméter másfélezredrésszel rövidebb a kelleténél. Most dr. Köster a birodalmi fizikatechnikai intézet igazgatója új mérték egységet talált, amely az ilyen pontatlanságokat teljesen kizárja. Ez az ugynevezett kadmium-méter. Számos kísérlet után, amelyek során többek között arra is gondoltak, hogy meghatározott hőmérsékletű és meghatározott nyomás alatt álló vizoszlopot használtak föl hitelesítő mértékül, úgy döntöttek, hogy a vörös kadmiumsugár színképének hullámhosszát veszik alapul, amely tiszter olyan pontos, mint az ösméter. Ez az új mértékegység a legfinomabb méréseket is lehetővé teszi a milliméter százezredrésszéig». Ime, még az olyan régesrégén kialakult nyugodt és mindenhol bevált ösméter helyzete is bizonytalanra vált. A régi platina-iridium-rudak valószínűleg nemsokára — muzeumi látványosságok lesznek csupán, hála a vörös kadmium-sugárnak.

Nagysikerű műkedvelőelőadás Órszálláson. Az órszállási Magyar közművelődési Egyesület műkedvelőgárdája Vizkereszt napján másodszor is színre hozta A vén bakancsos és fia a huszár című nagysikerű színművet. A szereplők közül különösen kiváltak: Rejtz Annuska, Balogh István, Martinez György, Krizsák József I. és II. Szakál Mihály, Martinec Györgyné, Balázs Józsefné, Molnár Anna, Drobina Rozika, Balázs József, Szalai József. Az előadást Englert Mihály rendezte, a zenekart Bleilinger János vezényelte. Sugott Schneider Antal.

Betörők jártak az illemhelyen. Pécsről jelentik: Városszerte élénk megütközést keltett, hogy a Kardos Kálmán-utcai városi földalatti illemhelyen betörő járt. A betörő megrongálta a belső ajtót és két kulcsot ellopott.

Saját gyártmányu revolverével lőtte agyon magát. Nagyváradról jelentik: Kovács Géza 28 éves bádogossegéd saját maga készítette revolverrel fejbeltette magát. A bádogból összetakolt revolver jól működött s a szerencsétlen fiatal ember, aki szerelmi bánatában lett öngyilkos, válságos állapotban került kórházba.

Átépitik Óbecsén a tiszai hajóállomást A képviselőtestület elhatározta, hogy a tiszai hajóállomás épületét és a raktárhelyiségét 10.000 pengős költséggel átépíti. Az épületek használatáért évi 2000 pengő bért kér a MFTR-től.

FILM

ARENA:

Légy résen, Andy Heardy!

Az ugynevezett Heardy-sorozat új filmje. A főszerepet az oly népszerű gyermekcsillag, az amerikai filmek kedvence, Mickey Rooney játssza. A humoros ötletekkel teli vigjáték meséje egy idős házaspár »elvesztett» lányának kinyomozása körül bonyolódik a legfrappánsabb jelenetekben. A film élvezetes és állandó nevetőörökán kíséri mindvégig. Az új műsort csak két napig mutatja be az Arena, a legújabb magyar- és olasz híradók kíséretében.

Felszámolják Bulgáriában a zsidó vállalatokat. Bulgáriában a zsidó vállalatok felszámolásának határidejét eredetileg 1942 szeptember 1-ben állapították meg. A minisztertanács most rendeletet bocsátott ki. Ezzel hatályon kívül helyezték ezt a határidőt és elrendelték a zsidó vállalatok felszámolásának azonnali megindítását. Ezekről a vállalatokról a külkereskedelmi és belkereskedelmi forgalomban nyújtott árukon tingenseket azonnali hatállyal visszavonják. A vállalatok felszámolásánál megmaradó összegeket a Nemzeti Banknál külön számlára helyezik el. A rendelet az államnak elővásárlási jogot biztosít.

Előléptetések a zombori pénzügyigazgatóság pénzügyi karán. A zombori m. kir. pénzügyigazgató Bartal Mihály szemlést végleges minőségű m. kir. pénzügyőri főszemlésszé, Mészáros Sándor és Sebesalmi Sándor fővigyázókat végleges minőségű m. kir. pénzügyőri szemlésszé, Gránicz Antal és Hegedüs János I. oszt. vigyázókat végleges, Gyenge János, Berényi László és Szedres János I. oszt. vigyázókat ideiglenes minőségű m. kir. pénzügyőri fővigyázókká, Egri Lajos, Molnár Máté, Lehocski István, Szollár Lajos, Demeter Jenő, Tóth Ferenc és Magyar Mátyás II. oszt. vigyázókat ideiglenes minőségű I. oszt. m. kir. pénzügyőri vigyázókká kinevezte.

A vármegye közellátásáról tárgyal Deák főispán Budapesten. Deák Leó dr. vármegyei főispán a közellátásügyi miniszter meghívására Budapestre utazott. A főispán a vármegye közellátásáról tárgyal a fővárosban.

Népiskolai tanfolyam Nemesmiliticsen. A DMKSz népiskolai tanfolyamot szervezett Nemesmiliticsen. A tanfolyamnak 100 hallgatója van, ezek szabályszerű magánvizsgát tesznek majd. A tanfolyam előadói Zsulyevits Ferencné, Denkler Jolán, Wlach Mária, Janek Olga, Szabó Lajos és Füleki László tanítók.

Felhőszakadás Braziliában. Rio de Janeiro, Brazília fővárosára felhőszakadás zúdult. A felhőszakadásnak 21 halottja van. A brazil fővárosban az itéletidő következtében megakadt a forgalom, elszakadtak a villanyhuzalok és a táviróvonal és súlyosan megrongálta a felhőszakadás a sineket is.

Fejbevágtá a gépkocsi ajtaja a kerek halálra gázolták. Lenti vármegyei községben Harmath István munkás építkezési anyagot rakott le egy tehergépkocsiról. A gépkocsi ajtaja kinyílt, fejének vágódott és a szerencsétlen munkás a megindított gép alá került. A kerék összezsuzta gerincét. Kórházba vitték, de csakhamar meghalt.

ARVERESI HIRDETMÉNY.

Onkéntes árverésen eladásra kerül lakóház beltelekkel cca 400 szögöl területen, Zombor, Szent István uti (Bezsdáni ut) szőlők városi ház-csoportból a Rudakov ház felé f. é. január hó 13-án d. u. 5 órakor dr. Deák Imre ügyvéd irodájában, ahol az árverési feltételek előzőleg is betekintheők.

KÖZGAZDASÁG

A zombori fogyasztók pékjüknél kapják meg a kenyérjegyigény bejelentési űrlapot

Mit kell tudnunk a kenyér- és finomlisztjegyek január 15-ki bevezetésével kapcsolatban? – Nehéz testi munkások, terhes és szoptató anyák felemelt fejadagot kapnak

Dr. Kührner Béla városi tanácsnok a polgármester nevében a következő tartalmu hirdetményt adta ki a kenyér- és lisztjegyek bevezetésével kapcsolatban:

Értesitem a város közönségét, hogy a 9230/1941 M. E. sz. rendelet értelmében finomliszt-, kenyérliszt- és száraztészta féleket, rendes és különleges kenyérlisztfajtákat, zsemlyét valamint egyéb megengedett sütőipari készítményeket 1942. évi január hó 15. napjától az ország egész területén csak hatósági jegy ellenében, illetve hatósági utalvány alapján szabad forgalomba hozni. Ez a korlátozás nem terjed ki a kenyértésztából készült percre.

A kenyérfejadag szempontjából az elálatlan lakosságot az alábbi három csoportba kell sorolni:

a) Az első csoportba tartoznak a nehéz testi munkások. Ilyeneknek tekintendők, akik az alább felsorolt munkák valamelyikét állandó foglalkozásként végzik:

I. Általában, Teherhordók, szállító munkások, rakodó munkások.

II. Mező- és erdőgazdaság. Földmunkások (kubikosok), favágók, mész- és szénégetők.

III. Ipar. A) Általában: gázgenerátoroknál dolgozó munkások, kézierővel dolgozó kazánfűtők, elektromos- és autógénhegesztők. B) vas- és fémipar: vas- és fémöntők, kemence munkások (nagyolvasztók, keverő- és Martin-kemencéknél, melegítő és hőkezelő kemencéknél, elektromos kemencéknél dolgozó munkások), hengerészek, huzómunkások és sajtológépen dolgozó munkások, a meleg fűrésznél és meleg olónál dolgozó munkások, kézi és gépi kövacsok, ónozó, horgonyozók és olmozók, darukezelők. C) vas-, acél- és fémárak előállítás, gép-, acél- és járműgyártás, villamostechika és finom mechanikai gyártás: öntők és olvasztók, kalapácsvezetők, nagy munkadarabokkal dolgozó sajtológék és lyukasztók, nehéz szerelő munkánál dolgozó lakatosok, nehéz munkadarabokkal dolgozó esztergályosok. D) Kő-, föld-, agyag- és üvegipar: agyag-, homok- és kavicsbányászok, kővágók, kőfaragók és kőcsiszolók, teglavetők, téglacserépsajtoló munkások, mindennemű kemencemunkások, üvegolvasztók, üvegfüvők. E) Fa- és csontipar: fahántolók. F) Ruházati ipar: gőzmosodákban alkalmazott vasaló munkások. G) Pápirosipar: faaprítók, facsiszolók, kőérsítő, kemencefalazást végző munkások, a kőpörkölő kemencénél dolgozó munkások. H) Élelmiszeri és élvezeti cikkek gyártása: molnárak, vágók, szalámi- és kolbászgyártó üzemek munkásai, pékipari munkások. I) Vegyészeti ipar: robbanószer- és lőszergyártási munkások, zuzó- és őrlő munkások, kén-sav gyári munkások, klór- és kéngyári munkások, ólom- és horganyfestékgyári munkások, izzón folyó elektrolízisnél alkalmazott munkások (aluminium), gázgyári retortáknál, koks- és kamaráskemencéknél alkalmazott munkások. J) Építőipar: kőművesek, beton- és vasbetonépítéseknek alkalmazott munkások, ácsok, ut- és mélyépítésnél alkalmazott munkások, vasut- és hidépítő munkások, mélyfúró munkások, légnemű szerszámoknál és kézidögölőknél alkalmazott munkások súllyesztőszekrényben dolgozó munkások (caisonmunkások).

b) A második csoportba tartoznak a testi munkások, vagyis akik állandó foglalkozásként olyan fokozottabb, fizikai erőlkifejtést igénylő testi munkát végeznek, amely az első csoportba sorolásra nem jogosít, továbbá általában a közbiztonsági

örsemélyzet tagjai, valamint — amennyiben testi munkát végeznek — a közlekedési vállalatok alkalmazottjai és a postaforgalmi személyzetének tagjai.

c) A harmadik csoportba tartoznak mindazok, akik az első és második csoporton kívül esnek.

A terhes és szoptató anyákat a terhesség negyedik hónapjától illetve a születéstől számított kilencedik hónap végéig — kérelmükre — a nehéz testi munkások részére megállapított fejadaggal látja el a közellátási hivatal.

A magasabb fejadagok kiszolgáltatása pótljegyek útján történik.

A finomliszt és kenyérjegy kiosztása csak igénybejelentése alapján történik.

Jegyet igényelhetnek, aki vámorlásra nem jogosult, vagy jogosultságáról lemondott és gabonáját arra jogosultnak eladta. Az első életévét be nem töltött gyermek részére csak finomlisztjegyet lehet igényelni. Az igénybejelentést hatósági űrlapon kell megtenni.

Igénybejelentési űrlapot mindenki annál a sütőiparosnál igényeljen, akinél a kenyeret vásárolja és kitöltve, aláírva f. hó 10-ig ugyanott adja vissza.

Akik nem vásárolnak sütőiparosnál kenyeret, igénybejelentési űrlapot a városi közellátási hivatalban (Gömbös Gyula ut-

ca 11) kérjenek s kitöltve s aláírva ugyanoda nyújtják be.

Nehéz testi munkások és testi munkások pótljegyeiket az igénybejelentési űrlapok beadásával egyidejűleg a munkaadó által kiállítandó »Igazolás« benyújtásával kérhetik. Űrlapok a sütőiparosoknál illetve a közellátási hivatalnál kaphatók. Az igazolást a munkaadó állítja ki, aki a kiadott igazolásokról jegyzéket vezet s az eltávó munkásokról félhivonkét jelentést tesz a városi közellátási hivatalnak.

Gabonával nem látott nehéz testi munkát illetve fokozottabb erőlkifejtést igénylő testi munkát végző mezőgazdasági munkások és önálló iparosok pótljegyre való igényjogosultságát a polgármester állapítja meg.

Terhes és szoptató anyáktól orvosi bizonyítvány is kérhető.

A közétkezésben részt nem vevő légnemű állományu honvéd személyek az illetékes közétkezési bizottság igazolása alapján finomliszt- és kenyérjegyet igényelhetnek.

Intézmények (kórházak, gyógyintézetek, gyermek- és egészségvédelmi intézetek) továbbá lisztfeldolgozó üzemek részére kiutalható kenyér és liszt szükséglet a közellátási kormánybiztos állapítja meg.

Hajósoknak a hajózási szolgálat alatt való finomliszt- és kenyérellátásáról a közellátási miniszter utalványok útján gondoskodik.

Amennyiben a cselekmény szigorúbb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig, háboru esete hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő az, aki a fenti rendelkezések ellenére igényel vagy vesz át finomliszt- vagy kenyérjegyet és azon munkaadó, aki igazolást állít ki azon munkásnak, aki erre nem jogosult.

Jól jegyezze meg a címet! a legszebben és a legszakszerűbben fest, tisztít

HUSVÉTH LAJOS

Első délvidéki kelmefestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

a z E r z s é b e t l i g e t n é l

Börkabátok festését is vállalom!

A jövőben csak érettségizett egyén lehet építőmester

Az építőiparban is az utóbbi időben az utánpótlás tekintetében feltűnő hanyatlás mutatkozik, amit a szakmában azzal magyaráznak, hogy az építőmesteri pályára a nagyobb iskolai képzettséggel rendelkező ifjúság nem akar menni. Bizonyára abban a téves felfogásban él, hogy ez a pálya éppen az alacsonyabb képzettség folytán meglehetősen lenézett. Az okleveles mérnököt az építőmestertől tudás és képzettség dolgában feltűnő különbség választja el, mindenkor az építőmester hátrányára.

Ezt a hátrányos egyenlőtlenséget akarják most megszüntetni az építőipari szakmában azáltal, hogy az építőmesterséget magasabb képesítéshez kötik. A kultuszminisztériumban most dolgoznak az építőipar középiskolai tantervén, melynek keretében

a jövőben érettségi vizsgát kell tennie annak, aki építőmester akar lenni.

Ezenkívül pedig a tanterv keretében olyan általános közgazdasági tudást kell elsajátítani az építőmesteri pályára készülőknek, amely már nagyon megközelelt a mérnök tudását. A kultuszminisztérium építőipari tanterv-javaslatát hozzászólás végett megküldik az iparügyi miniszternek is.

««Oo»»»

Gyümölcsfák elfagyása. Az 1939—41. évi telek megmutatták, hogy makkegészséges, 25—50 éves gyümölcsfák százával fagyhatnak meg a rendkívüli hidegben. Ez a katasztrófális pusztulás a szakemberek körében még nagyobb riadalmat keltett, mint a gazdáknál, akik bár szomorúan vetették tudomásul a nagyon is zsebbe vágó

tényt, de egyszerűen a nagy hidegnek tudták be és annak számlájára könyvelték el a bajt. A szakemberek azonban sok esetben növényélettaniilag megmagyarázhatatlan rejtély előtt állottak. A közhiedelemben még mindig az a régi elmélet van elterjedve, mely szerint a növény a nagy hidegben csak megdermed, pusztulása azonban a hirtelen felmelegedéskor következik be. E szerint a téves magyarázat szerint a sejtnevedvek kivonulnak a szövetekbe és pillanat alatt megmerevedve a szöveteket szétrombolják, kisebb vagy nagyobb mértékben. Lassu felmelegedés esetén a tulságosan el nem rombolt szövetekből a folyékony elvadott nedvek visszaszívódhatnak és a növény életben marad. Az újabb kutatások azonban szinte teljes bizonyossággal azt mutatták ki, hogy a pusztulás, amit a fagy okoz, hasonlatos a kiszáradáshoz s a növényi szervezet legapróbb elemei, a sejtek nem a jég okozta fizikai hatások következtében pusztulnak el (bár ennek romboló hatása elvitathatatlan), hanem amiatt, mert a plazma hosszabb ideig nem bírja el a vízhiányt. A növény tehát összees sejtjeiben szinte egyszerre elszárad, vagyis éhenhal a tél közepén. A plazma egyéni tulajdonságaitól függ tehát, meddig állja a szárazságot, az azonban bizonyosnak vehető, hogy nem a felmelegedéskor pusztul el. Az új elmélet a gyakorlatban még sokat nem jelenthetett, vagyis nem hozott hasznosítható fogásokat, de mindenesetre magyarázatot szolgáltat sok rejtélyes eset megmagyarázásához.

(1)

A titkok folyosója

A „Délvidék” eredeti regénye • Irta: Kozma Béla

I.

— Ilyen csalódot! Azt hittem, hogy pávákkal lepett meg a férjem.

— Miből gondolta milyet?

— Időnként különös, nyekergő hang hallatszik fel a parkból, egészen olyan, mint a pávák rikácsolása.

— De hiszen az állványok emelő szerkezetei csapiák ezt a furcsa zajt.

— Igen, éppen most jöttem rá magas is.

A hall bejáratánál ebben a pillanatban megjelent lord Arlington sudár alakja. Egyszeresen a játsszók felé tartott, de azok figyelmét annyira lekötötte a játék, hogy észre sem vették a ház urának érkezését. Csak akkor tekintettek föl, amikor közvetlenül mögöttük megszólalt:

— Nem unjátok még ezt a játékot?

A lady volt az első, aki fölemelkedett ülőhelyéről és két kezét szerelmes mosollyal nyújtotta férjének. Arlington mélyen meghajolva emelte ajkához az apró kis kacsókat, majd derűs arccal fordult vendégei felé.

— A játék olyan, mint a szépasszony: nem lehet soha megenni. Mindig új és érdekesebb.

Ezt Robert mondta a költő, aki poéta-volta ellenére leghüségesebb famulusa volt a lordnak és legértékesebb segítsége is archeológiai kutatásainál.

Dolly, Arlington lady húga, aki nővérét szépségben nem, csak szókészségben és fiatalosságban multa felül valamivel, most Parker ezredeshez, a társaság negyedik tagjához fordult.

— Nos ezredes, most önön a sor, hogy sürgősen kiegészítse Robert költői hasonlatát azoknak a hölgyeknek a javára, akik még nem aszszonyok.

Valami enyhe kis duzzogásféle is rezgett a fiatal lány hangjában, természetesen a költő ellen, de az nem látszott észrevenni a szemrehányó pillantásokat.

Az ezredes kétfelé törölte gyér harcsabajuszát, amelv valamikor a nagyháboru idején még feketén kunkorodott fölfelé, majd zavartan dörmögte:

— Kívénültem én már a cifra mondásokból kisasszonykám, de Sir Robert bizonyosan talál magára is méltó hasonlatot.

A költő azonban ebben a pillanatban nem mutatott hajlandóságot újabb metaforák elvárására, mert teljes érdeklődéssel Arlington felé fordult.

— Nos, mi újság lordom? Arlington elkomolyodott.

— Keresztülvittem, hogy az átadás nem a

British Museumban lesz, hanem ide száll ki holnap a bizottság a szobor megtekintésére.

— De hiszen ez nagyszerű — ujjongott Dolly — legalább így tanulni leszünk mi is a nagy pillanatnak, amikor a tudomány hivatalosan birtokába veszi a világ legremekesebb műalkotását.

— Magam is nagyon kíváncsi vagyok arra az attikai hölgyecskére — szólalt meg most az ezredes — csakugyan olyan szép-e, mint ahogy azt a lapok írták?

— Holnap te is láthatod és azt hiszem öreg Phil, megfelel majd az izlésednek — mondta Arlington nevetve, majd a hölgyek felé fordult.

— Ha nem vesszük rossz néven, fölkérem az urakat, legyenek segítségemre a ládák kicsomagolásánál.

— Szenteljék csak idejüket a tudománynak uraim — hangzott most Dolly biztatása — mi meg Marionnal bemegvünk Londonba, néhány szükséges dolgot kell még bevásárolnunk az utra.

— Tehát holnap mégiscsak utazol? — fordult most a lord ifjú sógorjához.

— Igen, nem halaszthatom tovább. Apám vár, mennem kell.

— Ha így van, akkor nem is kell egyedül utaznod. Sir Robertet megkértem, utazzék sürgősen Athénbe és személyesen intézze a még otmaradt tárgyak elcsomagolását és vasutára adását. Ő holnap reggel indul Párizsba és onnan a keleti expresszen utazik tovább Athénbe.

Dolly szeme a kíséret hallatára fölcillant, majd az utazás időpontját hallva elszoñtvoldott.

— De hiszen akkor nem láthatom a szobrot! — Ugy teszel, ahogy akarsz. Maradj, hogy ha kedved tartja. Uraim, ha tetszik — fordult most a férfiakhoz — kezdhetjük a munkát!

Lady Arlington és húga elköszöntek a vendégektől és fölsiettek a szobáikba átöltözni. Arlington pedig két barátival hozzálátott a hall bejáratánál fölhalmozott különböző nagyságu és alakú ládák tartalmának föltárásához.

II.

Mialatt a kék Rolls-Royce a két hölgyvel hangtalanul kiköltött a villa kapuján, bent a hallban élénk kopácsolás zaja kelt versenvre a parkban dolgozó kőművesek és kőfaragók szerzőmáinak lármaival. Csattogtak a kalapácsok, meg a feszítővasak és kisvártatva egész halom gyaluforgács meg fűrészporszemét borította a hall vörös kőszőnyegét. A ládából egymásután kerültek ki a szebbnél szebb urnák, serlegek és apró dísz tárgyak, valamennyi Arlington athéni ásatásának eredménye. A lord ugyan is neves archeológus volt, aki a régészeti tudománynak különösen a klasszikus korról foglalkozó ágára specializálta magát. Bár csak uri passzióból üzte ezt a nagy energiát és az alapos szaktudáson kívül tetemes anyagi javakat is nyúló foglalkozást, az általa elért eredményekkel a legnagyobb hellénista kutatók és hívatásos tudósok is meg lehetnek volna elégedve. Hírnevét különösen az Efézusban, majd Milétoszban, utóbb pedig az athéni Akropolisz-hegy oldalában végzett kutatásai alapozták meg, néhány rejtett kincskamra föltárásával és a talált anyag tudományos földolgozásával a szakkörök legteljesebb elismerését vívta ki.

(Folytatása következik).

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltán középiskolai okl. tanár.

Wie hat dir der Dom gefallen?
Herrlich! Die Fresken, Statuen und Bilder!

Etwas monumentales, nicht wahr? Mir scheint, daß der Styl der Renaissance geräumiger und daher monumentaler ist als der gotische Styl.

Hogy tetszett a Dóm?

Pompás: a freskók, szobrok és képek!

Valami monumentális, ugye? Nekem úgy tűnik, hogy a Renaissance stílusa tágasabb és ezért monumentálisabb, mint a gótikus stílus.

Dr. VÉGHNÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”, első kötet kapható Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE:

? KI A TETTES ?

— Halkabban, halkabban, az áldóját, hát nem-e megesküdtél, hogy engedelmeskedni fogsz nekünk?

Nibet megtagogatta a Valgrand által jelzett zsebet és megvözdött arról, hogy az semmiféle tárcát nem tartalmaz.

— És aztán mire volna jó, — fordult Nibet a társához — a kérdés ez: Idevezettük-e Gurnt, hogy elbucsuzzék kedvesétől, hogy azután visszazállítsuk? Igen-e, vagy nem? Igen! Tehát ha idehoztuk, vissza is kell, hogy vigyük, punktum, minden egyébre fűtülök... tehát előre!

Valgrand, akit a kínzó álmokor mindjában hatalmába kerített és összetörve az imént kifejtett tiltakozástól, nem volt képes többé egy mozdulatot se tenni. A végső megsemmisülés állott be nála, mint mikor a test és lélek teljes kimerülése, ugyszólván az életműködés teljes felfüggesztése lepi meg az embert. Hatalmasan támogatva a két fogházor által, engedelmesen hagyta magát elvezettetni, lecsukott szempillákkal, vállára lógó fejjel. Egész termete összeesni látszott. A fogházorok mintha érzéketlen hullát vittek volna el. Mialatt elvonszolták, kivitték a szobából és végighurcolták a folyosón, folyton gyengülő hangon ismételtette:

— De hiszen én nem vagyok Gurn... nem vagyok Gurn! Valgrand vagyok, a művész, hisz tudjátok!

A szobában most halotti csönd uralkodott. Lady Beltham kinosan fölemelkedett, ingatag léptekkel ment az ablak felé, félig kinyitotta azt, hogy hallgatózzék. Hallotta, hogy a fogházorok az utcára értek és ott átkeltek a szemközti levő fogház felé, folyton magukkal cipelve az önmagával tehetetlen Valgrandot azután hallotta a fogház kapujának dübörgését...

Mikor lady Beltham konstata, hogy minden rendben ment végbe, hogy a gvászos menet

senkivel sem találkozott és a fogházban nem vették észre ezt a kolosszális, kalandos személcserét, újra kimerülten rogtott le a pam-lagra és levegő után kapkodva, igyekezett kibontani bluzának gallérát, ami fojtogatta.

A bejáratú ajtóval szemközti levő kis sötét fülke ajtaja felnyit és azon zajtalanul Gurn, az igazi Gurn osont ki és odarohanva, térdre esett kedvese lábai előtt:

— Maud! — kiáltotta — Maud!

Lady Beltham nem válaszolt. Gurn csókokkal halmozta el kezeit, ölébe temette fejét, mindenféle hízelgéssel halmozta el, de lady Beltham érzéketlen maradt.

Gurn rémülten ugrott fel. Láta, hogy kedvese ájuldozik, ide-oda futkozott a szobában, hogy keressen valamit, amivel feléleszthesse, midőn a fiatal nő rettenetes erőfeszítést téve, kissé magához tért és kezeit esdőn nyuitva ki Gurn felé, kiáltotta:

— Gurn... íjji ide!

Gurn odarohant. Lady Beltham szenvedélyesen ölelte körül nyakát.

— Ah, te vagy az? Jöjj közelebb, egészen közel... szoríts karjaidba, hogy tudjam, érezem, hogy meg vagy mentve... lásd mindaz, ami most végbement, erőmön felül volt... közel voltam hozzá, hogy mindent kompromittáljak! Mindent el akartam mondani... nem bírtam tovább! Oh, minő rettenetes pillanatok!...

Egyszerre rémülten ugrott fel, arca szörnyű aggodalmat fejezett ki:

— Hallgass! — mondta — még mindig halom.

Gurn gyengéden cirogatta és megnyugtatta: — Dehog, drága imádoztam, semmit sem lehet hallani, nyugodjál meg, csillapodjál drágám!

Lady Beltham kimeredt szemekkel, mintha egy, a multban levő rettenetes jelenet részle-

teit látná viszont, rebegte:

Gurn, ki maga is nyugtalankodott a rettenetes horderejű személcseré fölött, amit kedvesével egyetértőleg eszelt ki és amelynek következménye, jelentősége olyan iszonyatos volt, hogy még Nibet-vel sem merte közölni, csupán annyit kérve tőle, hogy pár órára kienedje a fogházból, hogy bucsut vegyen kedvesétől, mind ezek dacára igyekezett kedvesét megnyugtanni:

— Nincs mitől tartanunk, — mondta. — A fogházorok jól meg vannak fizetve és aztán...

Itt Gurn közelhajolt lady Beltham föléhez és halkán kérdezte:

— Nemde, ivott az álomporból?

Lady Beltham igenlőleg intett.

— Igen, rebegte a fiatal asszony... a klor megfogja tenni hatását... már is jól működött... olyan jól, hogy már már azt hittem, élettelenül fog összeesni... itt... előttem... a lábaimnál.

— Maud! — kiáltotta fel Gurn. — Maud, meg vagyunk mentve!

És minthogy a fiatal nő nyugtalan kézmozdulattal felelt:

— Édes mindenem, folytatta Gurn, ne féli... nézzed a virradat közeleg, mihelyt a tömeg előzönlí a teret, mi is közé keveredhetünk, ruhát változtatok és eltűnhetünk. Nini, ez a bő köpeny nem rossz lesz. Mindjárt fel is veszem. Ez egészen eltakar. És a kalap is jó lesz. Jó széles a karimája.

Folytatása következik.

Apróhirdetések

Kifutó vagy tanonc felvétetik textil üzletben, cím a kiadóhivatásban. a-1125

Bercsényi u. 3., Árpád u. 6. számú házaim eladók. Tirmann Konrádné, Kiskunhalas. a-1133

Védőgló, jóforgalmu, amelyben a DMKSZ otthona van, berendezéssel együtt eladó. Orszállás, F6-ucca 158. a-1132-f

Telefonszámunk 2-07.